

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
з дисциплін

**«ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ»,
«ПСИХОЛОГІЯ», «ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА»**

*(для студентів 1-5 курсів денної та заочної
форм навчання усіх напрямів підготовки)*

**ХАРКІВ
ХНАМГ
2011**

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисциплін «Основи педагогіки та психології», «Психологія», «Психологія і педагогіка» (для студентів 1-5 курсів денної та заочної форм навчання усіх напрямів підготовки) / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: І. М. Золотарьова, Т. В. Блажко, О. С. Пономарьов, О. В. Хом'якова. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 30 с.

Укладачі: І. М. Золотарьова,
Т. В. Блажко,
О. С. Пономарьов,
О. В. Хом'якова

Рецензент: канд. пед. наук, доцент Жигло О. О.

Рекомендовано кафедрою мовної підготовки, педагогіки та психології,
протокол №5 від 04.01.2010 р.

ПЕРЕДМОВА

Дані методичні вказівки укладено для студентів 1-5 курсів денної та заочної форм навчання усіх напрямів підготовки. Їх мета носить комплексний характер та передбачає:

а) надати студентам практичної допомоги в теоретичному опануванні дисциплін психолого-педагогічного циклу;

б) сформувати навички використання отриманих знань у професійній діяльності та повсякденному житті;

в) активізувати роботу на практичних заняттях шляхом створення мотивації щодо вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу.

Методичні вказівки укладено в тестовій формі контролю. Матеріал, який підлягає тестуванню, є не лише програмним, а також містить інформацію із додаткової літератури, що надає можливості використовувати дані методичні вказівки на практичних заняттях і під час самостійної роботи студентів.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Укажіть вірну відповідь. Хто запровадив термін «витиснення в несвідоме»?

1) Аристотель	3) З.Фрейд
2) К.Юнг	4) Анаксімен

2. Укажіть вірну відповідь. Хто запропонував метод «міркування уголос» для дослідження процесу розв'язання творчих завдань?

- 1) М.Вертгеймер
- 2) Н.Ах
- 3) О.Зельц
- 4) К.Дункер
- 5) К.Халл

3. Укажіть вірну відповідь. Хто перший висловив думку, що не всі психічні явища можуть бути несвідомими?

1) Р.Декарт	3) Дж.Локк
2) Г.Лейбніц	4) З.Фрейд

4. Укажіть вірні відповіді. Фактори виникнення свідомості (за А.М.Леонтьєвим):

1) Діяльність	3) Антропогенез
2) Гомеостазис	4) Мовлення

5. Укажіть вірні відповіді. Характеристики примітивної свідомості (за А.М.Леонтьєвим):

1) Конкретність	3) Активність
2) Звуженість	4) Залежність від колективної думки

6. Укажіть вірні відповіді. Підходи до вивчення відчуття:

- 1) Психофізіологічний підхід
- 2) Психофізичний підхід
- 3) Психолінгвістичний підхід
- 4) Психосемантичний підхід
- 5) Психологічний підхід

7. Укажіть вірну відповідь. Теорію несвідомих умовиводів розробив:

1) В.Вундт	3) Т.Фехнер
2) Г.Гельмгольц	4) Д.Гартлі

8. *Укажіть вірну відповідь. Свідомість відкривається як:*

- 1) Рефлексія
- 2) Чітка диференціальна картина світу
- 3) Площина, в якій переміщуються образи
- 4) Інтроекція

9. *Укажіть вірні відповіді. Трансформації діяльності (за А.М.Леонтьєвим):*

- 1) Утрата мотиву діяльності та перетворення на дію
- 2) Перенесення мотиву на мету
- 3) Перетворення дії на операцію
- 4) Формування уміння

10. *Укажіть вірні відповіді. До психічних процесів належать:*

- 1) Увага
- 2) Пам'ять
- 3) Мислення
- 4) Темперамент
- 5) Уява

11. *Укажіть вірні відповіді. Класифікація настанов (за А.Г.Асмоловим):*

- 1) Фіксовані настанови
- 2) Операційні настанови
- 3) Цільові настанови
- 4) Змістовні настанови

12. *Укажіть вірні відповіді. Яку назву має самопізнання суб'єктом своїх внутрішніх психічних актів і станів?*

- 1) Переживання
- 2) Рефлексія
- 3) Самооцінка
- 4) Емоція

13. *Укажіть вірні відповіді. Самосвідомість як процес включає в себе:*

- 1) Самопізнання
- 2) Самооцінку
- 3) Самоаналіз
- 4) Інтроекцію

14. *Укажіть вірні відповіді. Рівні самопізнання (за І.І.Чесноковою):*

- 1) Порівняння себе з іншими
- 2) Самооцінка
- 3) Самоаналіз
- 4) Інтроекція

15. *Укажіть вірні відповіді. Принципи психології:*

- 1) Принцип детермінізму
- 2) Принцип розвитку
- 3) Принцип свідомості
- 4) Принцип історизму
- 5) Принцип єдності свідомості та діяльності

16. **Укажіть вірні відповіді. Галузі психології:**

1) Порівняльна психологія	4) Соціальна психологія
2) Юридична психологія	5) Психологія керівництва
3) Загальна психологія	

17. **Укажіть вірні відповіді. В період відкритої кризи в психології виникли такі школи та напрямки:**

- 1) Біхевіоризм
- 2) Психоаналіз
- 3) Гуманістична психологія
- 4) Когнітивна психологія

18. **Укажіть вірні відповіді. Чим відрізняється відчуття від сприйняття?**

- 1) Відчуття відображає окремі якості предметів.
- 2) В результаті відчуття виникають почуття, в результаті сприйняття – образ предмета.
- 3) Сприйняття не зводиться до простої суми відчуттів.

19. **Укажіть вірні відповіді. Які три типи внутрішнього мовлення визначають О.М.Соколов і М.І.Жинкін?**

1) Проговорювання	5) Засіб мислення
2) Контроль	6) Засіб спілкування
3) Регуляція	7) Сигналізація
4) Програмування	

20. **Укажіть вірну відповідь. Який вид пам'яті характеризується здатністю з винятковою точністю зберігати образи побаченого?**

1) Короткочасна пам'ять	3) Ейдетична пам'ять
2) Зорова пам'ять	4) Оперативна пам'ять

21. **Укажіть вірні відповіді. Фактори виникнення свідомості (за А.М.Леонтьєвим):**

1) Мовлення	3) Поняття
2) Діяльність	4) Увага

22. **Укажіть вірну відповідь. Яку назву має функціональне або органічне порушення здатності до зосередження?**

1) Відхилення	3) Ідея-фікс
2) Неуважність	4) Флуктуація

23. **Укажіть вірну відповідь. Функції психічного відображення?**

- 1) Активно впливає на середовище
- 2) Відображає явища тільки під час його безпосереднього впливу
- 3) Надає приблизно правильну копію предметів і явищ дійсності
- 4) Є фотографією оточуючої дійсності

24. *Укажіть вірні відповіді. Структура свідомості за С.Л.Рубінштейном:*
1) Чуттєва тканина свідомості	4) Значення
2) Знання	5) Зміст
3) Переживання	
25. *Укажіть правильну відповідь. Концентрованість уваги на певних об'єктах при одночасному відхиленні від інших. Яку назву має ця властивість уваги?*
1) Усталеність	3) Розподіл
2) Об'єм	4) Зосередженість
26. *Укажіть вірні відповіді. Процеси пам'яті:*
1) Запам'ятовування	4) Відтворення
2) Зберігання	5) Забування
3) Переробка	
27. *Укажіть вірні відповіді. Структура мотиву:*
1) Блок потреби
2) Блок мети
3) Блок пошукової активності
4) Блок внутрішнього фільтра
28. *Укажіть вірні відповіді. Форми мислення:*
1) Поняття	3) Судження
2) Уявлення	4) Умовивід
29. *Укажіть вірні відповіді. Форми психічних явищ:*
1) Психічні процеси	3) Психічні ознаки
2) Психічні властивості	4) Психічні стани
30. *Укажіть вірну відповідь. Теорія ієрархії потреб належить:*
1) Д.Міллеру	3) А.Маслоу
2) Ф.Хайдеру	4) У.Джеймсу
31. *Укажіть вірну відповідь. Яку назву має стан, який характеризується відсутністю необхідних для організму речовин або енергії?*
1) Потреба	3) Мотив
2) Нестаток	4) Інстинкт
32. *Укажіть вірну відповідь. Яку назву має акт, метою якого є заподіяти шкоду собі або іншим людям?*
1) Інстинкт	3) Нестаток
2) Агресія	4) Потреба

33. Укажіть вірну відповідь. Яку назву має вплив предмета на суб'єкт, що залежить від активної потреби або від характеристик предмета:

1) Конфлікт	3) Потреба
2) Інстинкт	4) Валентність

34. Укажіть вірну відповідь. Бажання, за З.Фрейдом, є:

- 1) Потреба
- 2) Емоційно забарвлена потреба
- 3) Потяг
- 4) Потяг + мнемічний досвід першого задоволення цього потягу

35. Укажіть правильну відповідь. Риси характеру як динамічні тенденції особистості становлять:

1) Фіксовані настанови	3) Сміслові настанови
2) Соціальні настанови	4) Мотиваційні настанови

36. Укажіть вірну відповідь. Свідома дія, що оцінюється з точки зору морального самовизначення людини, коли вона затверджує себе як особистість, має назву:

1) Поведінка	3) Настанова
2) Вчинок	4) Переживання

37. Укажіть вірні відповіді. Життєві цілі, за А.Адлером, – це:

1) Кохання	3) Удосконалення
2) Дружба	4) Робота

38. Установіть відповідність.

Автори

- А) З.Фрейд
- Б) Р.Гербарт
- В) Т.Фехнер
- Г) Д.Н.Узнадзе

Підходи до дослідження несвідомого

- 1) Негативний
- 2) Позитивний

39. Установіть відповідність.

Автори теорій

- 1) С.Л.Рубінштейн
- 2) А.МЛеонтьєв

Елементи свідомості

- А) Чуттєва тканина
- Б) Переживання
- В) Особистий смисл
- Г) Знання
- Д) Значення

40. Установіть відповідність.

Теорії пам'яті

- 1) Гештальт-теорія
- 2) Психоаналітична теорія
- 3) Асоціативна теорія
- 4) Теорія діяльності

Основні ідеї

- А) Успішність запам'ятовування залежить від його місця в структурі діяльності
- Б) Забування переживань, що травмують
- В) Якщо психічні утворення виникають у свідомості одночасно, то вони і відтворюються разом
- Г) Краще запам'ятовується матеріал, що утворює остаточну структуру

41. Установіть відповідність.

Вид активності

- 1) Поведінка
- 2) Діяльність

Ознаки

- А) Наявність мети
- Б) Необхідність роз'єднання суб'єкта та об'єкта
- В) Наявність свідомого контролю
- Г) Містить психічний компонент чи внутрішню активність
- Д) Форма взаємодії тварин з оточуючим середовищем

42. Установіть відповідність.

Галузі психології

- 1) Педагогічна психологія
- 2) Диференціальна психологія
- 3) Вікова психологія
- 4) Медична психологія

Предмет вивчення

- А) Етапи психічного розвитку та формування особистості
- Б) Проблеми навчання та виховання
- В) Різниця між людьми
- Г) Психологічні аспекти гігієни, профілактики, лікування та реабілітації хворих

43. Установіть відповідність.

Види відчуттів

- 1) Інтермодальні відчуття
- 2) Синестезія

Характеристика

- А) Теплий кольоровий фон
- Б) Високий звук
- В) Світлова чуттєвість
- Г) Низький звук
- Д) Вібрація

44. Установіть відповідність.

Автори

- А) Дж.Брунер
- Б) Дж.Гібсон
- В) Ю.Б.Гіппенрейтер
- Г) Д.Н.Узнадзе
- Д) А.М.Леонтьєв
- Е) М.Вертгеймер
- Є) У.Найссер

Теорії сприймання

- 1) Екологічний підхід
- 2) Когнітивний підхід
- 3) Гештальтпсихологія
- 4) Теорія активного сприймання
- 5) Теорія перцептивної настанови

45. Установіть відповідність.

Види рецепторів

- 1) Дистантні рецептори
- 2) Контактні рецептори

Характеристика

- А) Зір
- Б) Слух
- В) Нюх
- Г) Дотик
- Д) Смак

46. Установіть відповідність.

Теорії сприймання

- 1) Екологічний підхід до сприймання
- 2) Когнітивний підхід

Ідеї

- А) До процесу сприймання належать схеми, шаблони та прототипи об'єктів, що зберігаються в пам'яті.
- Б) Сприймання залежить від активності спостерігача.
- В) Сприймання залежить від мотиваційної спрямованості суб'єкта.
- Г) Перцепція спрямовується схемами антиципації.

47. Установіть відповідність.

Зміст

- 1) Мета наукової діяльності
- 2) Результат наукової діяльності
- 3) Критерій науки
- 4) Об'єкт науки
- 5) Предмет науки

Характеристика

- А) Фрагмент об'єктивної реальності, що вивчається різними методами.
- Б) Наявність експериментального методу.
- В) Відкриття законів.
- Г) Специфічний для даної науки погляд на об'єкт.
- Д) Побудова моделей реальності, що перевіряються.

48. Установіть відповідність.

Вид пам'яті

- 1) Короткочасна пам'ять
- 2) Оперативна пам'ять
- 3) Довгочасна пам'ять
- 4) Сенсорна пам'ять

Час збереження інформації

- А) Невизначено довго
- Б) 20 секунд
- В) ¼ секунди
- Г) Поки інформація актуальна

49. Установіть відповідність.

Психічний процес

- 1) Відчуття
- 2) Сприймання

Характеристика

- А) Виникає образ предмета
- Б) Виникає диференціальне чуття
- В) Пов'язане з комплексною роботою аналізаторів
- Г) Пов'язане з роботою окремого аналізатора

50. Установіть відповідність.

Прийом уяви

- 1) Гіперболізація – мініатюризація
- 2) Аглютинація
- 3) Акцентування

Функції прийому

- А) Поєднання якостей та частин, які не можна поєднати в реальності.
- Б) Зміна пропорцій частин предмета.
- В) Зміна розмірів предметів та якостей частин без зміни пропорцій.

51. Установіть відповідність.

Схема формування мотиву (за Є.П. Ільїним):

- 1) Прийняття стимулу
- 2) Пошукова активність
- 3) Вибір конкретної мети

- А) Дія
- Б) Внутрішній стимул (потреба)
- В) Поява абстрактної мети
- Г) Мотиваційна настанова
- Д) Конкретна мета
- Е) Вибір предмета задоволення потреб
- Є) Урахування умов досягнення мети
- Ж) Вибір шляху досягнення мети
- З) Виникнення наміру
- И) Усвідомлення потреби

52. Установіть відповідність.

Автори

- А) Дж.Уотсон
- Б) З.Фрейд
- В) М.Вертгеймер
- Г) У.Найссер
- Д) Д.Гартлі

Напрямки

- 1) Асоціативна психологія
- 2) Гештальтпсихологія
- 3) Біхевіоризм
- 4) Психоаналіз
- 5) Когнітивна психологія

53. Установіть відповідність.

Види контролю

- А) Інтернальний контроль
- Б) Екстернальний контроль

Характеристика

- 1) Схильність людини приписувати відповідальність за результати своєї діяльності зовнішнім силам.
- 2) Схильність людини приписувати відповідальність за результати своєї діяльності здібностям і зусиллям.

54. Установіть відповідність.

Форми поведінки

- 1) Інстинкт
- 2) Навички
- 3) Інтелект

Характеристика

- А) Складна система стереотипної форми поведінки, що відповідає даному виду та генетично детермінована.
- Б) Дія, яка сформована шляхом повторення.
- В) Здатність встановлювати зв'язок між елементами ситуації, використовувати опанований досвід у новій ситуації.

55. Установіть відповідність.

Системи

- 1) Знак
- 2) Сигнал

Характеристика

- А) Несе інформацію про інше явище
- Б) Замінник іншого явища
- В) Результат інтелектуальної активності

56. Установіть відповідність. *Етапи розв'язання задачі (за У.Грино):*

- 1) Читання тексту
- 2) Вилучення інформації
- 3) Інтерпретація поняття
- 4) Створення плану розв'язання задачі
- 5) Виконання обчислювальних операцій

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Установіть послідовність. *Етапи уваги (за Н.Ланге):*

- 1) Етап покращеного сприйняття
- 2) Деяке сприйняття
- 3) Реакція, що покращує умови усвідомлювання об'єкта

2. Установіть відповідність.

Схема формування мотиву

- А) Прийняття стимулу
- Б) Пошукова активність
- В) Вибір конкретної мети

Зміст

- 1) Дія
- 2) Внутрішній стимул (потреба)
- 3) Бажання
- 4) Поява абстрактної мети
- 5) Мотиваційна установка
- 6) Конкретна мета
- 7) Вибір можливості досягнення мети
- 8) Прагнення
- 9) Урахування власних можливостей
- 10) Урахування умов досягнення мети
- 11) Внутрішня пошукова активність
- 12) Вибір шляху досягнення мети
- 13) Виникнення наміру
- 14) Усвідомлення потреби

3. Установіть відповідність.

Спрямованість потоку енергії
(за К.Г.Юнгом)

- 1) Регресія
- 2) Прогресія

Виявлення

- А) Починається в сфері свідомості
- Б) Спрямована на адаптацію
- В) Невроз
- Г) Неможливість адаптації
- Д) Стомленість
- Е) Координація протилежних полюсів

4. Установіть відповідність.

Автори

- 1) З.Фрейд
- 2) К.Левін
- 3) У.Мак-Дугалл

Теорія

- А) Теорія інстинктів
- Б) Психоаналітична теорія
- В) Теорія конфліктів

5. Установіть відповідність.

Автори

- 1) З.Фрейд
- 2) А.Адлер

Зміст поняття «відчуття неповноцінності»

- А) Симптом неврозу
- Б) Рушійна сила розвитку особистості
- В) Викликано дефектом
- Г) Викликано дефіцитом любові

6. Установіть відповідність.

Автори типології особистості

- 1) А.Адлер
- 2) Е.Фромм

Тип особистості

- А) Ринковий
- Б) Той, хто бере
- В) Той, хто уникає
- Г) Соціально корисний
- Д) Той, хто зберігає
- Е) Той, хто керує

7. Установіть відповідність.

Виявлення індивідуальності

- 1) Продуктивні
- 2) Інструментальні

Зміст

- А) Здібності
- Б) Вибір мотиву
- В) Діяльність
- Г) Здійснення ролі
- Д) Вибір ролі
- Е) Характер

8. Установіть відповідність.

Механізми захисту

- 1) Сублімація
- 2) Заперечування
- 3) Регресія

Виявлення

- А) Перцептивний захист
- Б) Смоктання пальця в ситуації виникнення травми
- В) Реалізація забороненої тяги в мистецтві

9. Установіть відповідність.

Автори

- 1) С.Л.Рубінштейн
- 2) П.Жане
- 3) Ш.Бюлер

Визначення поняття

«життєвий шлях особистості»

- А) Життєвий шлях – сукупність життєвих подій.
- Б) Життєвий шлях – це еволюція особистості.
- В) Життєвий шлях – цілісність, одиниця життєвого шляху – відношення особистості.

10. Установіть відповідність.

Автори

- 1) А.Г.Ковальов
- 2) С.Л.Рубінштейн
- 3) А.М.Леонтьєв

Визначення особистості

- А) Сукупність внутрішніх умов, через які проходять зовнішні діяння
- Б) Суб'єкт і об'єкт суспільних відносин
- В) Суб'єкт діяльності

11. Установіть відповідність.

Характеристики

- 1) Людини як індивід
- 2) Людина як особистість
- 3) Людина як суб'єкт діяльності

Якості (За Б.Г.Ананьєвим)

- А) Вік
- Б) Стать
- В) Статус
- Г) Роль
- Д) Творчість
- Е) Свідомість
- Є) Ціннісні орієнтації
- Ж) Темперамент
- З) Конституція

12. Установіть відповідність.

Особливості

- 1) Темперамент
- 2) Характер

Виявлення

- А) Акуратність
- Б) Альтруїзм
- В) Імпульсивність
- Г) Динамічність
- Д) Повільність
- Е) Відповідальність

13. Установіть відповідність.

Автори

- 1) Д.А.Леонтьєв
- 2) В.А.Петровський

Феномени «Я»

- А) Смысл «Я»
- Б) Трансфінітне «Я»
- В) Екзистенціальне «Я»
- Г) Іманентне «Я»
- Д) Образ «Я»
- Е) Трансцендентальне «Я»
- Є) Ідеальне «Я»

14. Установіть відповідність.

Тип темпераменту

- 1) Холерик
- 2) Сангвінік
- 3) Флегматик
- 4) Меланхолік

Тип вищої нервової діяльності

- А) Сильний, врівноважений, інертний
- Б) Слабкий
- В) Сильний, врівноважений, з перевагою збудження
- Г) Сильний, врівноважений, рухливий

15. Установіть відповідність.

Рівні духовного розвитку

- 1) Духовний
- 2) Рефлексний
- 3) Екзистенціальний

Медіатори

- А) Смысл
- Б) Слово
- В) Духолюдина
- Г) Знак
- Д) Міф
- Е) Образ
- Є) Символ

16. Установіть відповідність.

Типи конституції

(за Е.Кречмером)

- 1) Лептосоматик
- 2) Пікнік
- 3) Атлетик
- 4) Диспластик

Опис типів

- А) Неправильне, безформне тіло
- Б) Сильна мускулатура, широкі плечі
- В) Повні люди, невисокого зросту
- Г) Вузькі плечі, довгі кінцівки

17. Установіть відповідність.

Зміст

- 1) Сутність особистості
- 2) Явище особистості

Характеристика

- А) Функціональна структура особистості
- Б) Предметна діяльність
- В) Спрямованість

18. Установіть відповідність.

Автори

- 1) К.Роджерс
- 2) К.Хорні
- 3) З.Фрейд
- 4) Е.Фромм

Мета психологічного захисту

- А) Зменшити самотність
- Б) Зберегти цілісність особистості
- В) Зменшити тривогу
- Г) Зберегти образ «Я»

19. Установіть відповідність.

Види керівництва

- 1) Директивне керівництво
- 2) Кооперативне керівництво

Характеристика стилів керівництва

- А) Структурна простота та можливість оперативного використання
- Б) Психологічна захищеність керівника
- В) Пасивність підлеглих
- Г) Лицемірство відносно до мети діяльності та керівника
- Д) Внутрішня конфліктність
- Е) Прогресивність
- Є) Економічність і гуманність
- Ж) Взаєморозуміння між підлеглими та керівником
- З) Низька конфліктність

20. Установіть відповідність.

Характеристики великих соціальних груп

- 1) Групи, що стихійно виникли, достатньо короткочасно існуючі спільноти
- 2) Групи, що утворилися під час історичного розвитку суспільства

Види груп

- А) Соціальний клас
- Б) Етнічна група
- В) Публіка
- Г) Аудиторія
- Д) Професійна група
- Е) Натовп
- Є) Статевовікова група

21. Установіть відповідність.

Стили лідерства

- 1) Авторитарний стиль
- 2) Демократичний стиль
- 3) Попускаючий стиль

Основні ознаки

- А) Інструкції у вигляді пропозицій
- Б) Відсутність похвали, догани
- В) Позиція лідера – непомітно, осторонь від групи
- Г) Розпорядження та заборони – з дискусіями
- Д) Заборони без поблажливості, з погрозою
- Е) Жорстка мова, непривітний тон
- Є) Похвала та догана – з порадами
- Ж) Ніякого співробітництва
- З) Ділові, стислі розпорядження

22. Установіть відповідність.

Галузі знання

- 1) Соціальна психологія
- 2) Вікова психологія

Основні положення

- А) Взаємодія в системі «Я» – «Інший»
- Б) Взаємодія в системі «Група – група»
- В) Вивчення закономірностей та етапів психічного розвитку та формування особистості
- Г) Дослідження впливу різноманітних соціальних умов на поведінку та особистісні особливості людини

23. Установіть відповідність.

Галузі знання

- 1) Соціальна психологія
- 2) Загальна психологія

Основні положення

- А) Вивчення міжособистісних взаємодій
- Б) Вплив «Я» на соціальні умови людини
- В) Вивчення основних закономірностей існування та розвитку психічної реальності
- Г) Міжгрупова взаємодія

24. Установіть відповідність.

**Види механізмів
соціальної перцепції**

- 1) Механізм розуміння іншої людини
- 2) Механізм самопізнання

Зміст

- А) Соціальна рефлексія
- Б) Атракція
- В) Ідентифікація
- Г) Емпатія

25. Установіть відповідність.

Види комунікації

- 1) Діалогічна комунікація
- 2) Авторитетна комунікація:
«зверху – унизу»

**Характеристика процесу
комунікації**

- А) Відкрита жестикуляція
- Б) Психологічна установка
- В) Безособистий характер тексту
- Г) Відкрите висловлювання особистої думки
- Д) Монофонія
- Е) Поліфонія
- Є) Персоніфікація тексту

26. Установіть відповідність.

**Види механізмів
соціальної перцепції**

- 1) Механізм прогнозування поведінки іншої людини
- 2) Механізм пізнання іншої людини

Зміст

- А) Емпатія
- Б) Атракція
- В) Казуальна атрибуція
- Г) Ідентифікація

27. Установіть відповідність.

**Основні соціально-психологічні
характеристики**

- 1) Характеристики групи
- 2) Характеристики, що визначають становище людини в групі

Параметри групи

- А) Композиція групи
- Б) Соціометрична структура групи
- В) Структура влади
- Г) Структура комунікацій
- Д) Групові процеси(згуртованість, процес групового тиску, вироблення рішень)
- Е) Статус (або позиція)
- Є) Система ролей
- Ж) Система очікувань

28. Установіть відповідність.

**Соціально-психологічні
особливості натовпу**

- 1) Навіяність
- 2) Анонімність
- 3) Однорідність

Характеристики

- А) Чуття безвідповідальності, відсутність контролю
- Б) Зрівняння до одного рівня всіх психічних явищ і поведінки індивідів
- В) Некритичне реагування на будь-які обставини та заклики

29. Установіть відповідність.

Стратегія взаємодії

- 1) Протидія
- 2) Уникнення
- 3) Поступка

Мотивація

- А) Мотив максималізації власного виграшу (індивідуалізм)
- Б) Мотив мінімізації виграшу іншого (агресія)
- В) Мотив максималізації відносного виграшу

30. Установіть відповідність.

Функції спілкування

- 1) Прагматична функція
- 2) Функція, що формує
- 3) Функція ствердження
- 4) Функція організації та підтримування міжособистісних відносин

Зміст

- А) Реалізується у спілкуванні людини з самим собою (через внутрішнє або зовнішнє мовлення)
- Б) Сприймання інших людей та встановлення емоційних

5) Внутрішньоособистісна функція

- міжособистісних відносин
- В) Виявляється в процесі формування та змінювання психічного складу людини
- Г) Реалізується при взаємодії людей в процесі спільної діяльності
- Д) В процесі спілкування людина шукає можливість пізнати, утвердити та підтвердити себе

31. Установіть відповідність.

Шляхи розв'язання конфліктів

- 1) Через розв'язання інциденту
- 2) Через розв'язання об'єктивної конфліктної ситуації

Форми розв'язання конфліктів

- А) Забезпечення виграшу кимось одним
- Б) Розв'язання конфлікту за допомогою неправди
- В) Повне фізичне або функціональне розмежування учасників
- Г) Внутрішнє переструктурування образу ситуації
- Д) Розв'язання конфлікту через конфронтацію до співробітництва

32. Установіть відповідність.

Стратегія взаємодії

- 1) Компроміс виграшу
- 2) Співробітництво
- 3) Протидія

Мотивація

- А) Мотив максимізації спільного виграшу (кооперація)
- Б) Мотив мінімізації відмінності при виграші (рівність)
- В) Мотив максимізації власного виграшу (конкуренція)
- Г) Мотив мінімізації виграшу іншого (агресія)

33. Установіть відповідність.

Типи влади (за Р.Френчем)

- 1) Влада винагородження
- 2) Влада примушення
- 3) Експертна влада
- 4) Влада авторитету

Характеристика

- А) Базується на практиці погроз і покарання
- Б) Базується на повазі
- В) Базується на можливості стимулювання поведінки
- Г) Базується на професійній компетентності

34. Установіть послідовність.

Етапи розвитку психофізіологічної особливості мовлення:

- 1) Виразне мовлення
- 2) Белькотання
- 3) Крик

35. Установіть відповідність.

Категорії аналізу взаємодії

- 1) Галузь постановки проблем
- 2) Галузь негативних емоцій

Важливі виявлення поведінки

- А) Незгода
- Б) Просьба про вказівку
- В) Створення напруженості
- Г) Просьба про інформацію
- Д) Демонстрація антагонізму
- Е) Просьба висловити думку

36. Установіть відповідність.

Типи поведінки членів малої групи

- 1) Внутрішньогрупова навіяність
- 2) Конформність
- 3) Колективізм

Психологічні характеристики типів поведінки

- А) Усвідомлена зовнішня згода при внутрішній розбіжності
- Б) Прийняття думки групи без конфлікту
- В) Відносна однотайність поведінки в результаті свідомої солідарності особистості з оцінками та задачами колективу

37. Установіть відповідність.

Компоненти спілкування

- 1) Комунікативний бік спілкування
- 2) Інтерактивний бік спілкування
- 3) Перцептивний бік спілкування

Зміст

- А) Обмін інформацією між індивідами, які спілкуються
- Б) Процес сприймання та пізнання партнерами один одного та встановлення на цій основі взаєморозуміння
- В) Організація взаємодії між індивідами, які спілкуються

38. Установіть відповідність.

Вид ідентифікації

- 1) З'єднання себе з іншими на основі емоційного зв'язку
- 2) Постановка себе на місце іншого
- 3) Бачення суб'єктом іншої людини к продовження самого себе.

Вік

- А) Ранній вік
- Б) Дошкільний вік
- В) Підлітковий вік

39. Установіть відповідність.

Життєва позиція літніх людей

- 1) Конструктивна позиція
- 2) Захисна позиція
- 3) Залежна позиція

Стиль поведінки

- А) Тримаяться відокремлено, старість сприймають з обуренням
- Б) Позитивно ставляться до життя, з старості проблему не створюють, шукають контакти
- В) Шукають допомогу, почувають себе нещасними

40. Установіть відповідність.

Вік

- 1) Підлітковий вік
- 2) Юнацький вік

Особливості самосвідомості особистості

- А) Світогляд і переконання
- Б) Неадекватна самооцінка
- В) Самосвідомість через порівняння себе з іншими
- Г) Самоаналіз
- Д) Спрямованість на майбутнє
- Е) Потреба бути дорослим

41. Установіть послідовність.

Типи основної діяльності в процесі розвитку (за Д.Ельконіним):

- 1) Інтимно-особистісне спілкування
- 2) Емоційно-безпосереднє спілкування
- 3) Навчальна діяльність
- 4) Навчально-професійна діяльність
- 5) Предметна маніпуляція
- 6) Гра

42. Установіть відповідність.

Типи безумовного рефлексу

- 1) Захисний рефлекс
- 2) Атавістичний рефлекс
- 3) Орієнтовний рефлекс

Рефлекс

- А) Звуження зіниці на яскраве світло
- Б) Поворот голови в бік джерела світла
- В) Відкриття рота при доторкуванні до губи
- Г) Рефлекс схоплювання

43. Установіть відповідність.

Комунікативна задача з позиції того, хто говорить, і з позиції того, хто слухає:

- 1) З позиції того, хто говорить
- 2) З позиції того, хто слухає

- А) Зрозуміти
- Б) Передача інформації
- В) Запам'ятати
- Г) Запит інформації
- Д) Вивчити
- Е) Спонування до дії
- Є) Опанувати
- Ж) Вияв відносин
- З) Зробити висновок
- И) Відповісти
- І) Заперечити

44. Установіть відповідність.

Тип центрації викладача

- 1) Альтруїстична
- 2) Пізнавальна
- 3) Гуманістична

Характеристика

- А) Центрація викладача на інтересах своєї сутності та сутності інших людей
- Б) Центрація на інтересах співробітників
- В) Центрація на інтересах учнів
- Г) Центрація на особистих потребах
- Д) Центрація на вимогах засобів навчання та виховання

45. Установіть відповідність.

Автори теорій

- 1) Л.В.Занков
- 2) В.В.Давидов

Принципи навчання

- А) Головна роль теоретичних знань
- Б) Опанування знань, що мають загальний та абстрактний характер
- В) Метод винаходу знань
- Г) Сходження від спільного до часткового
- Д) Швидкий темп навчання

46. Установіть відповідність.

Зміст педагогічної діяльності

- 1) Предмет педагогічної діяльності
- 2) Продукт педагогічної діяльності
- 3) Результат педагогічної діяльності

Характеристики

- А) Індивідуальний досвід учнів
- Б) Організація навчальної діяльності учнів
- В) Особистісний розвиток учнів

47. Установіть відповідність.

Компоненти навчання

- 1) Операційний компонент
- 2) Контрольно-оціночний компонент

Зміст компонентів

- А) Сукупність мотивів навчання
- Б) Навчальна задача та сукупність навчальних операцій, прийомів, що складають загальний спосіб дії у розв'язанні навчальної задачі
- В) Контроль і самоконтроль за правильністю виконання операцій
- Г) Оцінка та самооцінка того як виконана навчальна задача

48. Установіть відповідність.

Процеси

- 1) Научіння
- 2) Навчання

Ознаки

- А) Планомірність
- Б) Організованість
- В) Доцільність
- Г) Продукт будь-якої діяльності
- Д) Продукт навчальної діяльності
- Е) Мотивується задоволенням багатьох потреб
- Є) Мотивується пізнавальною зацікавленістю та потребою розвитку особистості

49. Заповніть схему.

Класифікація відчуття (за Х.Хедом):

1.	А) Дотик
2.	Б) Зір
3.	В) Смак
4.	Г) Нюх
5.	Д) Слух

50. Установіть відповідність.

Види мотивів навчання

- 1) Соціальні мотиви навчання
- 2) Пізнавальні мотиви навчання

Характеристика

- А) Орієнтація на опанування новими знаннями
- Б) Орієнтація на опанування способами здобування знань
- В) Орієнтація на опанування додатковими знаннями
- Г) Мотиви обов'язку та відповідальності
- Д) Прагнення зайняти певну позицію відносно оточуючих
- Е) Орієнтація на взаємовідносини та способи взаємодії з оточуючими людьми

51. Установіть відповідність.

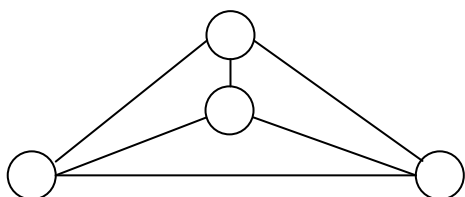
Властивості уваги

- 1) Концентрація уваги
- 2) Розподіл уваги
- 3) Усталеність уваги
- 4) Відхилення уваги

Фактори, які впливають на властивості

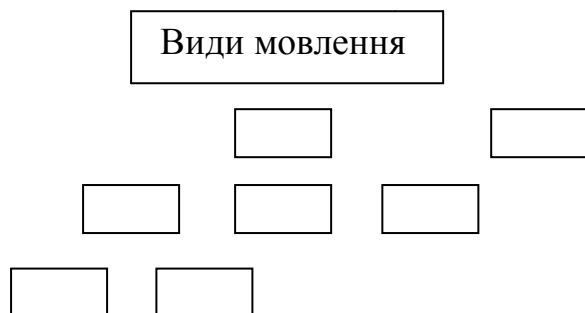
- А) Вироблення ООД
- Б) Підпорядкованість видів дій одній меті
- В) Послідовний переказ матеріалу
- Г) Одноманітна, нецікава, непосильна діяльність

52. Заповніть схему. **Місце психології в системі інших наук:**

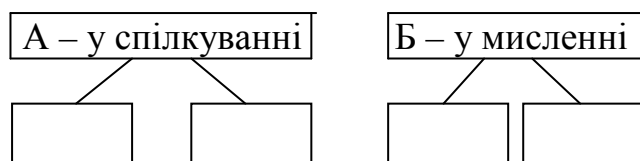
- 1) Психологія
- 2) Природознавчі науки
- 3) Філософські науки
- 4) Суспільствознавчі науки

53. Заповніть схему. **Види мовлення:**

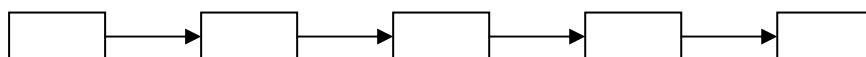
- 1) Афективне
- 2) Діалогічне
- 3) Зовнішнє
- 4) Писемне
- 5) Монологічне
- 6) Внутрішнє
- 7) Усне

54. Заповніть схему. **Функції мовлення:**

- 1) Сигналізація
- 2) Комунікація
- 3) Експресія
- 4) Узагальнення

55. Заповніть схему. **Процес запам'ятовування:**

- 1) Сенсорна пам'ять
- 2) Довгочасна пам'ять
- 3) Увага
- 4) Мислення
- 5) Короткочасна пам'ять

56. Заповніть схему. **Формула самооцінки (за У.Джеймсом):**

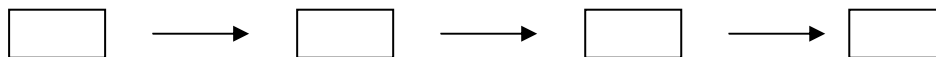
$$\text{Самооцінка} = \frac{\boxed{}}{\boxed{}}$$

- 1) Знання про себе
- 2) Реальні досягнення
- 3) Я-ідеальне
- 4) Рівень претензій

57. Установіть послідовність. **Ієрархічна побудова психічних процесів за принципом зростання їх складності (за В.Вунтом):**

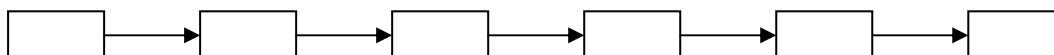
- 1) Мовлення
- 2) Свідомість
- 3) Відчуття
- 4) Пам'ять
- 5) Сприйняття
- 6) Мислення

58. Заповніть схему. **Етапи становлення особистості** (за А.А. Леонтьєвим):

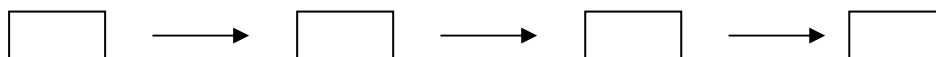
- 1) Подолання свого обмеженого «Я» та ототожнювання з більш загальними цінностями
- 2) Набування автономії
- 3) Самореалізація особистості
- 4) Самодетермінація, незалежність від обставин

59. Установіть послідовність. **Етапи формування мовленнєвого вислову:**

- 1) Фонеми
- 2) Внутрішнє мовлення
- 3) Морфеми та слова
- 4) Думка
- 5) Звуковий сигнал
- 6) Речення та фрази

60. Установіть послідовність. **Динаміка конфлікту:**

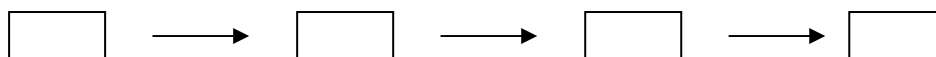

- 1) Конфліктні дії
- 2) Усвідомлення конфлікту
- 3) Виникнення об'єктивної конфліктної ситуації
- 4) Розв'язання конфлікту

61. Установіть послідовність. **Ієрархія потреб** (за А.Маслоу):

1. А) Потреба в їжі
2. Б) Потреба в реалізації потенціалу
3. В) Потреба в безпеці
4. Г) Потреба в компетентності
5. Д) Потреба в коханні

62. Установіть послідовність. **Стадії розвитку особистості:**

- 1) Особистісне зростання
- 2) Набування автономії
- 3) Переборювання свого обмеженого «Я»
- 4) Самодетермінація

ДЖЕРЕЛА

1. Асмолов А.В. Психология личности. – М., 2002.
2. Выготский Л.С. Воображение и его развитие в детском возрасте. – обр. соч., т.2. – М., 2000.
3. Выготский Л.С. Мышление и речь. – Там же.
4. Клепиков О.І., Кучерявий І.Т. Основи творчості особи.-К.: Вища школа,1996.
5. Дубравська Д.М. Основи психології. – Львів, 2001.
6. Краткий психологический словарь / Под ред. Петровского А.В. – М., 1985.
7. Кузин В.С. Психология: Учебник. – М., 1997.
8. Леонтьев А.А. Язык. Речь. Речевая деятельность. – М., 1998.
9. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М., 1997.
10. Леонтьев А.Н. Лекции по общей психологии. – М., 2005.
11. Лозниця В.С. Основи психології та педагогіки: Навч. посібник. – К., 2001.
12. Максименко С.Д. Психологія. – К., 2007.
13. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посібник. – К., 1998.
14. Немов Р.С. Общая психология. Краткий курс. – СПб.: Питер, 2010.
15. Основи психології / Під ред. О.В.Киричука, В.А.Роменця. – К.: Либідь, 1999.
16. Основи психології. Навчальний посібник / Під ред. А. І. Векаріс, Ю. І. Завалевський, К. М. Левківський. – Х.-К., 2005.
17. Основи психології та педагогіки / За ред. Степанова О.М., Фіцука М.М. та ін. – К., 2003.
18. Психологія / Під ред. Ю.Л.Трофімова. – К.: Либідь, 2001.
19. Психология. Учебник для гуманитарных вузов / Под ред. Дружинина В.Н. – СПб.: Питер, 2006.
20. Психология. Учебник для технических вузов / Под ред. Дружинина В.Н. – СПб.: Питер, 2000.
21. Психология и педагогика: Учебное пособие. – М., 2002.
22. Реан А.А., Бордовская В.Н., Розум С.И. Психология и педагогика. Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2001.
23. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – Санкт-Петербург, 2001.
24. Столяренко Л.Д. Основы психологии. – Ростов-на-Дону, 2009.
25. Трофімов Ю.Л. Інженерна психологія. – К.: Либідь, 2002.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Методичні вказівки до практичних занять
та самостійної роботи з дисциплін

**«Основи педагогіки та психології»,
«Психологія», «Психологія і педагогіка»**

(для студентів 1-5 курсів денної та заочної форм навчання
усіх напрямів підготовки)

Укладачі **Золотарьова** Ірина Миколаївна,
Блажко Тетяна Василівна,
Пономарьов Олександр Стефанович,
Хом'якова Ольга Володимирівна

Відповідальний за випуск О. О. Жигло
Редактор З. І. Зайцева
Комп'ютерне верстання І. В. Волосожарова

План 2010, поз. 456М

Підп. до друку 13.09.2011р.	Формат 60x84 /16
Друк на ризографі.	Ум. друк. арк. 1,3
Тираж 50 пр.	Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4064 від 12. 05. 2011 р.